

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Αναλυτικότερα, με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα είδη της βυζαντινής υμνογραφίας και να τα αναλύουν με τον ανάλογο τρόπο
- να γνωρίζουν τις βασικές πηγές της βυζαντινής υμνογραφίας ώστε να τις αξιοποιούν στη μελέτη ή στην έρευνά τους
- να κατανοούν τα υμνογραφικά κείμενα του Βυζαντίου ώστε να οδηγούνται στα ανάλογα συμπεράσματα
- να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της υμνογραφίας ως λογοτεχνικού είδους και να αντιλαμβάνονται τη θέση της στη γενικότερη βυζαντινή γραμματεία
- να ταξινομούν τις διαφορετικές απόψεις των υμνογράφων ανάλογα με το είδος που θεραπεύουν ώστε να ερμηνεύουν την οπτική γωνία από την οποία βλέπουν τα συμβάντα στα οποία αναφέρονται
- να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές χρήσεις των υμνογραφικών κειμένων πέρα από την εκκλησιαστική πράξη, με αποτέλεσμα να κατανοούν την επίδραση της υμνογραφίας στο γενικότερο κοινωνικό βίο στο Βυζάντιο
- να διασαφηνίζουν τη στάση των συγγραφέων απέναντι σε διαφορετικές κοινωνικές ή θρησκευτικές ομάδες, για να μην γίνεται παρανόηση της στάσης τους
- να αντιπαραβάλλουν την πολυπολιτισμικότητα της βυζαντινής κοινωνίας με την αντίστοιχη της

- σύγχρονης εποχής και να βλέπουν τα θετικά της ανεκτικότητας
- να αξιολογούν πράξεις που περιγράφονται από τους συγγραφείς εντάσσοντάς τες στο μεσαιωνικό περιβάλλον
- να καταγράφουν τους περιορισμούς που δημιουργεί στον συγγραφέα η γλώσσα, το κοινό στο οποίο απευθύνεται, το δόγμα του κ.ά., ώστε η ερμηνεία τους να είναι κοντά στην πραγματικότητα.

Γενικές Ικανότητες	
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικά για τον επιστημονικό κλάδο της Υμνογραφίας και τη θέση του στην επιστήμη της Φιλολογίας και στις άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες. Instrumenta Studiorum και μεθοδολογία της έρευνας.
 2. Πηγές της Υμνογραφίας: Λειτουργικά βιβλία - υμνογραφικές συλλογές.
 3. Τα υμνογραφικά είδη - υμνογραφική ορολογία.
 4. Η Υμνογραφία της αρχαϊκής Εκκλησίας. Η πρώτη λειτουργική ποίηση. Οι κατά στίχον ύμνοι.
 5. Το κοντάκιο: γένεση – ονομασία – δομή, περιεχόμενο, γλώσσα. Ρωμανός ο Μελωδός: Βιογραφικά - Συγγραφικό έργο.
 6. Ο Ακάθιστος Ύμνος: Ιστορική και φιλολογική προσέγγιση.
 7. Η ποίηση των κανόνων: Γένεση και ονομασία του κανόνα – Περιεχόμενο και χαρακτήρας – Δομή, μέτρο και γλώσσα.
 8. Υμνογραφικά κέντρα και ποιητές των κανόνων: α) Σαββαΐτες υμνογράφοι, β) Στουδίτες υμνογράφοι, γ) Ιταλοέλληνες υμνογράφοι.
 9. Ο Μέγας Κανών: Ιστορική – φιλολογική και θεολογική προσέγγιση.
 10. Η αυτοκρατορική υμνογραφία: Λέων ς΄ Σοφός, Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος κ.λπ.
 11. Υμνογραφικά κείμενα σε προσωδιακά μέτρα: ιαμβικοί κανόνες κ.λπ.
 12. Η υμνογραφία στην υπηρεσία της εκπαίδευσης: η περίπτωση των διδακτικών υμνογραφικών κειμένων.
 13. Συνολική αποτίμηση της Βυζαντινής Υμνογραφίας
- Διδάσκονται επιλεγμένα αποσπάσματα από έναν ή περισσότερους υμνογράφους κατά την κρίση του διδάσκοντα/της διδάσκουσας.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις PPT • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού

	<p>σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	Διαλέξεις	39
	Εργασία	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	28
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Τρίωρη γραπτή εξέταση στα ελληνικά, διαμορφωτική με ερωτήσεις σύντομης απάντησης, ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων και κείμενο για απόδοση στα νέα ελληνικά με παρατηρήσεις πάνω σε αυτό.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δετοράκης Θ., *Βυζαντινή Υμνογραφία*, Ηράκλειο, 1997.
2. Ευστρατιάδης Σ., *Ειρμολόγιον*, εκδ. Κυριακίδη, Αθήνα 2006.
3. Follieri E., *Initia Hymnorum Ecclesiae Graecae*, vols I-V/1-2, [Studi et Testi 211-215 bis] Città del Vaticano 1961-1966.
4. Hannick Chr., *Das byzantinische Eigengut der neuzeitlichen slavischen Menäen und seine griechischen Originale*, vol. I-III, Verlag F. Schöningh, 2006.
5. J. Szövényfi, *A guide to Byzantine Hymnography*, I- II, Brookline - Mass. and Leiden (Brill) 1978-1979.
6. Γ. Παπαγιάννης, *Ακάθιστος Ύμνος: άγνωστες πτυχές ενός πολύ γνωστού κειμένου*, Θεσσαλονίκη 2006.
7. Ν. Β. Τωμαδάκης, *Η Βυζαντινή Υμνογραφία και Ποίησις ήτοι Εισαγωγή εις την Βυζαντινήν Φιλολογίαν*, τ. II, εκδ. Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1993.
8. Lauxtermann M., *Οι απαρχές του ρυθμού*, Θεσσαλονίκη 2007.
9. Μητσάκης Κ., *Βυζαντινή Υμνογραφία από την εποχή της Καινής Διαθήκης ως την Εικονομαχία*, Αθήναι 2^η 1986.
10. Παπαηλιοπούλου-Φωτοπούλου Ελ., *Ταμείον ανεκδότων ασματικών κανόνων, seu Analecta Hymnica Graeca e codicibus eruta Orientis Christiani, I. Κανόνες Μηναιών*, Αθήναι 1996.
11. Πάσχος Π., *Λόγος και μέλος: Εισαγωγή στην βυζαντινή - λειτουργική Υμνογραφία της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, I, Αθήνα 2017.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκουσα:	M. TZIATZH
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	mtziatzi@helit.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΟΧΙ
Τρόποι εξέτασης:	Προφορική τελική εξέταση
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	Η προφορική τελική εξέταση θα πραγματοποιείται μέσω Skype for Business σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνεται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό της σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή της.